

مکملہ احوال الضیاء

۱۷ نجی سنہ

ربیع الاول ۱۳۱۴

جزء ۵۹ : عدد

تربیہ اوزرینہ احوال عمومیہ طبیعت

هر شی خالق اشیانک ید قدرتندن ابو اوله رق وجوده کلور. هپی انسانلرک
النده بوزیلور. انسان سائر بر ارضده حصوله کلان میوهلری حاصل ایتمک
ایچون دیگر بر ارضه وسائر بر آغاجده حصوله کلان یمشاری یتشدیرمک ایچون
بشقه بر آغاجه زور ایدر. انسان اقلیملری، عنصرلری، فصول ومواسمی خلط
ومزج ایدر. آتیشک، ایتیشک، اسیریشک اعضاسنی قطع ایدر. انسان هر شی
آلت اوست ایدوب هیئت اصلیه سندن چیقاریر. انسان خلاف طبیعت اولان
شکل وصورتی سور. هیچ بر شیشک حال طبیعیسنده قالدیغنی استمز. حتی انسان
بیله رختی کبی، اوده مزاجنجه تربیه اولنملی، باغچه سنده کی آغاج کبی کیفی استدیگی
یچمه گیرملی.

آنچق بویله ده اولسه هر شی ده اویغونسز اولوردی. و بزم نوعمز یارم
دوزملک استمز. مادام که حال بو مرکزده در؛ بعد ازیں بر انسان طوغار طوغمز
سائرلرک آره سنده کنیدینه براغلسه هپسندن زیاده شکل اصلیسنی غائب ایدر.
اعتقادات باطله، احتیاج، امثال، کوره نک ایچنده مستغرق اولدیغنز قوانین مدنیه
آنده کی حالت طبیعی بی بوغوب، آنک یرینه بشقه بر شیده قویه مزلر. آنده کی
حالت طبیعیه شدو صورتجه بر فدانجغه بکزرکه، بر جاده اوزرنده سرنمای ظهور

اولور و گلوب بچندر هر طرفدن آکا سورتنه درك و آتی هرجهته اكره درحال اتلاف ایدرلر .

ای والده مشفق و متبصره (۱) بنم سوزلرم سكا دركه جاده دن آیرلمسینك و هنوز طوغان فدانجیكی انسانلرك او هام و افكارینه سورتتمكدن حفظ ایتمك چاره سنی بوله بیلدك ! ایشته او فدانجیك تریبیه سنه و قوریامسی ایچون صولاتسنه اهتمام ایله ! برگون اولوركه او فدانك ویره جگی میوه لر باعث سرورك اولور . هنوز وقتی ایكن چوجنك روحی اطرافه بر محافظه دیواری چویر . واقعا بر بشقه سی او دیوارك نه دورده اولمسی سكا گوستره بیلور . لکن دیوارك تمنی قویه جق سنسك .

آنلر علی العموم چوجقلمیه اشق اولورلر . بعض صرمد بر اوغل باباسنه حرمتده قصور ایدرسه من جهة معذور اولور . لکن نه صرمد اولورسه اولسون آناسنه حرمتده قصور ایدمك اولورسه كه او آنا، آتی قارنده طاشیمش و سودیه بلسش و بیلرجه كندی اونیودوب آنكله مشغول اولمیدی . آرتق اوخبیت یشامغه غیر لایق بر حیوان عجیب الحلقه گچی خنق و اعدامه تعجیل ایدلسه گر كدر . آنالر چوجقلمیه یوز و برلر دینور . واقعا بونده آنالر حقسزدلر . لکن سزكه چوجقلمی آذربرسكزه ، بلکه ینه سزك قدر حقسزدكلر در . آنا استر كه اولادی بختیار اولسون . و همان شمعی اولیورسون . بونده ده آنانك حق واردر . اما اگر آتی استحصالك اسبا بنده یا گیلورسه آنك گوزنی آچلیدر . بابا لدمی حرص خست ، غدارق ، اساسز احتیاط ، قید سزاق ، رقت سزك چوجقلمیچون آنالرك شفقت غافلانه لرندن یوز درجه زیاده مضردر . قالدیکه بنم آنا اسمنه و بردیگم معنی ایضاح اولمیلیدر . نه کیم یقینه اولنه جقدر . (مؤلف)

(۱) اكه مهم اولان تربیه ، ابتدایكی تربیه دركه بلامعارضه قادیلره عایددر . اگر خالق طبیعت بو تربیه نك ده ار ككلره عائد اولمسی امر ایده ایدی ؛ آنلری بسك ایچون ار ككلره سود و یرردی . ابعمدی تربیه اوزرینه یازدیقكز مقاله لده دائما قادیلره خطاب ایدك ! زیرا آنلر ار ككلردن زیاده یقینه تربیه دقت ایدمك موقعده اولد . قلدن و بوجهته آنلرك نفوذلی دائما زیاده اوله جفتدن . حصول مقصده آنلر ده اهتمامه شایاند . زیرا اكثر یا طول قادیلر همان بستیون اولادلرك اللرنده قالدورلر . و ویر . دكلری تربیه نك ابو كوتو اثرینی او زمان اولادلری آنلره حس ایتدیرلر . قانونلر دائما عمومك یولگی ایچون اشتغال ایدرك اختصاص ایله مشغول اولزلر . زیرا آنلرك مقصدی آسایشدر . تعلم آداب و فضائل دكلدر . بوجهته والدمه اولادلری اوزرینه كر كگی حکم و نفوذ و بر سزلر . لکن ینه آنلرك حالی بابا لرندن امنیتلی در . آنلرك وظا ئی ده زحمتی در . آنلرك اولاد حقسنده اهتماماتی خاندانك حسن نظامی ایچون الزمدر

نباتات، زراعتله یتیشوب نما بولدیغی کبی، انسانلرده تربیه ایله یتیشوب صورت بولورلر. اگر انسان بیوک و قوی اوله رق طوغمش اوله یدی آنک قدی و قوتی تا صورت استعمالی اوکر تجربه قدر کندینه هیچ فائده ویرمزلدی. بلکه کندینه مضر اولورلر ایدی. زیرا سائرلری آگما معاونت فکرندن منع اتمکله (۱) او بیچاره کندی باشنه قاهره، هنوز احتیاجاتی اوکر نمکیزین ضرورتدن تلف اولوردی.

صباوتدن شکایت اولور. دوشمنلرکه اگر انسان صباوتله باشلامسه نوع بشرک نسلی کسیلوردی. بز ضعیف اوله رق طوغارز؛ قوته احتیاجز واردر. هیچ بر شینه مالک اوله رق وجوده گلورز؛ معاونته محتاج بولورز. عقلنر بر شینه ایزمنر بر حالده تولد ایدرز؛ عقل و تمیزه حاجتمز اولور.

هرشی که طوغد یغیزده بزه یوقدر و بیود کمزده آگما محتاج اولورز؛ اوشی بزه تربیه ایله ویریلور. بو تربیه بزه یا طبیعتدن، یا انسانلردن، یا خود اشیادن گلور. جوارح و آلاتلرک و قواملرک نشو و نما ی داخلی طبیعتک تربیه سیدر. و بو نشو و نما نلک صورت صرف و استعمالی بزه تعلیم انسانلرک ویردیگی تربیه در. و بزه تأثیر ایدن شیلردن بالذات حاصل ایتدیگمز تجربه دخی اشیادن گلان تربیه در. بزم هر برمنر اوچ درلو اوستادک محصول تربیه سیدر. شول شاگردکه آنده بو اوستادلرک متنوع درسلری متخالف و متناقض واقع اولمشدر؛ او شاگرد حسن تربیه کور مامشدر. و هیچ بر زمانده کندیسلی کندیسلیله موافق اوله منر. و شول شاگردکه، آنده بو درسلرک جمله سی بر نقطه ده جمع اولورلر و هبسی بر قراره مائدلرلر. یالکیز او شاگرد منزل مقصوده ایریشور؛ او مقصود وجهله ممر اولور. ایشته بو شاگرد ایو تربیه اولمشدر.

آنحقی شو اوچ تربیه دن طبیعی اولانه بزم حکممز جاری دکلدر. اشیادن

(۱) خارجده آنلره بگزیدی حالده فقط کلامدن و کلامک دلالت ایلدیکی مفهومی ادراکدن محروم اولقله آنلرک معاونتله تحصیل ایده جکی حوایجی تفهیمده عاجز قالوردی. و بو احتیاجی آنلره بیان ایده جک کندنده برشی بولغزدی. (مؤلف)

کلان تربیه دخی یالکز بعض خصوصانده بزم تصرفزدهدر. فقط یالکز انسانلردن کلان تربیه صحیحاً بزم المزدهدر. و بو دخی علی طریق الفرضدر. زیرا برچوچغه مقارن اوله جق نه قدر کیمسه لر وارسه آنلرک کافه اقوال و افعالی حسن اداره ایتمگی کیم امید ایده بیلور ؟ هر نه وقت که تربیه بر صنعت نظریله باقیلور؛ مطلوبی حاصل ایتمی عادتاً محال اولور. زیرا آنک حصول مطلبه مظفر اولسی ایچون لازم اولان معاونت کیمسه نلک الندن گلز. سعی ایله الک نهایت یاییله بیله جک شی، آز جوق مقصده تقربدن عبارتدر؛ لکن آسکا وصول ایچون بختیار اولمق استر. بو مقصد نهدر ؟

طبیعتک مقصدی اولان مقصددر. نته کیم آنفا اثبات اولندی. مادام که ذکر اولنان اوج درلو تربیه نلک مرتبه کماله ایصالی ایچون اوچنلکده اتفاق و اتحاد ایله معاونتی لازمه؛ گر کدرکه دیگر ایکی نوع تربیه، شو اداره سی بزم المزده اولیان تربیه طبیعه اوزرینه سوق اولنلر. آنجق طبیعت لفظنک معناسی خیلی مشوش اولدیغندن بوراده آتی تعین ایتمک مقتضیدر :

بزه دینیورکه، طبیعت عادتدن بشقه شی دکلدر. بونلک معناسی نهدر ؟ اوله عاتلر یوقیدرکه جبر ایله اتخاذ اولنورلر. و آنلری طبیعت افسا ایده من. مثلاً وضع عمودیی تضییق اولنان آغاجک عادتق کبی. آغاج حاله براغیلنجه کنیدیسنه جبراً اتخاذ ایدیریلان وضع منحرف اوزره دوام ایدر. لکن بونکله آغاجک اصل میل طبیعیتی دکشدر مامشدر. و اگر آغاج آندن صگره نشو و نماده دوام ایتسه فیضی ینه عمودی اولور. انسانلرک تمایلاتی دخی عینله بویلهدر. بر حال اوزره قانسیدینی مدتیجه او تمایلات که عادتدن منبعث و بزده طبیعی دکلدرلر؛ باقی طوردرلر. لکن او حال تبدل ایدنجه در حال عادت بیتر؛ طبیعت میدانه چیقار. شبهه یوق که تربیه عادتدن بشقه شی دکلدر. آنجق تربیه لرینی اونودان و غائب ایدن کیمسه لر و بر طاقده تربیه لرینی محافظه ایدنلر یوقیدر ؟ بو اختلاف نره دن کلیور ؟ اگر طبیعت، عادت موافق طبیعت معناسنده تحدید ایدیلورسه بوقاریشقلق ازاله ایدیله بیلور.

بز حساس اوله رق طوغارز . و طوغار طوغمز بزی احاطه ایدن اشیان
جهات متنوعه ایله تأثر ایتمکه باشالارز . هنوز حواسمز اولدیغندن خبردار اولور
اولماز ، او حساسی بزه وجوده گتورن شیلری دردست ایتک ، یاخود آنلردن
قاجق استعدادنده بولورز . اولا شو اعتبار ایله که یا آنلر خوشمز کیدرلر یاخود
گتمزلر ؛ ثانیاً شو نسبت اوزره که بز آنلر ایله کندی آره مزده بر او یغونلق ، یاخود
بر او یغونسزلق بولورز . خلاصه بر محاکمه ایله که ، آنلرک سعادت ، یاخود کالی
اوزره عقل بزه الفا ایدر . بزم بوملکاتمز حس ومعلوماتمز آردنجه توسع و تقرر
ایدرلر . لکن عاداتمز مربوطیت حالنده بولنه جقلرندن ، افکار مزه گوره آز چوق
تغیر ایدرلر . ایشته بنم طبیعت تعبیر ایتدیگم شو ملکاتک تغیر پذیر اولمزدن اولکی
حاللریدر . ایمدی هر شی شو ملکات واستعدادات اصلیه راجح اولمق لازم در .
واگر ایش یالکز بزم اوج تربیه مزک بشقه بشقه اولمسندده قالهیدی ؛ بو صورت
ممکن ایدی . لکن او تربیه لر ضد ومباین اولورسه و بر انسان کندی نفسی ایچون
یتشدیر یله جک ایکن بشقه لر ایچون تربیه ایدمک استنورسه نه یاییلور . او زمان
آهنک وانتظام غیرممکندر . احوالده یا طبیعت ، یاخود اصول مدنییه قارشو محاربه یه
مجبوریت گلوب ، یتشدیر یله جک کیمسه یی یا انسان ایتک ، یاخود اهالی مملکتدن
قیلق شقلرندن برینی اختیار اقتضا ایدر . زیرا هم آتی ، همده بونی برلکده یایمق
قابل دگلدر .

هر جمعیت مفرزه که ضیق و کرکی کبی متحددر ؛ بیوک جمعیتک نفرتی جلب
ایدر . هر بلده ده وطن غیرتکشی اولانلر اجنبیلره دیک گورینور . زیرا آنلرک
نظرلرنده اجنبیلر یالکز انسانلرلر ، بشقه شی دگلدرلر . بو محظورک ازاله سی
غیر قابل اولدینی حالده ضعیفدر . اصل آرانیلان شی ، کیمکله برلکده یشانیورسه
آنکله خوش اولمقدر .

اسپارته اهالیسی (۱) اجانبه قارشو حریص ، طمعکار ، ظالم گورینورلردی .

(۱) یونانستانده موره جوارنده قدیم برشهردر . لیکورک نامنده بر حکیمک وضع
ایتدیکی قوانین اوزرینه حرکت ایلدکلرندن یونانلر بیننده عقل وفطانت وقوت وشجاعت
ایله مشهور وممتاز ایدیلر .

فقط مملکت لرنده فداکارلق، برلك، عدالت جریان ایدردی . شول هر جایلره امنیت ایتیکزکه، کندی جوارلرنده ایضا ایتدکلری برطاقم وظائفی ممالك بعیدهده آریوب کتابلرینه درج ایدرلر . مثلاً بعض فیلسوف، قومشولرینه محبت وظیفه سندن کندی معذور طومتق ایچون تاتارلره میل گوسترر . (۵)

صرف طیبی اولان آدم کندی ایچون هرشیدر . و کندیسی وحدت صرف دکل، مطلق اولمغله آنک تعلق وارتباطی آحقق یا نفسنه، یاخود ابنای جنسنه در . مدنی اولان کیمسه وحدت منقسمه اوزره اولمغله حسابده کسر گوسترن عدد ناقصدن صاییلور . و قیمتی دخی عدد مجموع اولان هیئت مجموعه مدنیسه درجه تعلقی نسبتنده در . قوانین مدنیه نك ایولری آنلردرکه، انسانی حال طیبی سندن زیاده چیقاریرلر . و آنک وجود مطلق کندی نفسی ایچون اولدیغنی آندن ازاله ایدوب، رینه بر وجود اضافی ویرلر و آنده (بن) تعبییری، جمیع مشترکه نقل ایدرلر . شو صورتده که، هر شخص منفرد کندی بر و مجرد عد ایتوب، هیئت عمومیه دن بر جزؤ بیلور ؛ و محسوس اولمسی دخی جمعده اولور . روماده ابن وطن نه (فابیوس) نهده (لوسیوس) ایدی (۱) بونلرک هر بری بلکه رومایه نسبتله (رومن) یعنی ملتدن بری ایدی . و وطنی مجرد کندیسی ایچون سور ایدی . (رغالوس) (۲) قرطجه لیلرک تحت تملک نه گیردیگی حیثیته کندیسنی (قرطجه)

اوزرینه قبل المیلاد ۲۵۰ ده سیلینی تخلیه ایتدیلر . و مبادله اسرا ایچون رومایه اعزام ایتدکلری سفرا ایله برلکده گوندردیلر . آنجق بو صورتی ترویجه بدل (سنده) همشیریلرینی مبادله اسرادن نکول ایتدیرم . جک سوزلر سویلیدی . و بونک اوزرینه خوف ایتوب و اولاد و عیال نك و حق (ستاتور) لرک رجالرینی دیکلمیوب تکرار زنجیر اسارته کیرمک ایچون قرطجه به عودت ایلیدی . اوراده اشکنجه ایله اعدام ایلدیلر . مرودرکه قرطجه اهالیسی آنک کرپکلرینی کسه رک قزغین گونشده طوردردیلر . و ایکنه لی بروفچی به قوبرق بوقشدن آشاغی بووارلدیلر .

(۵) روسو بوسوزله ولتره تعریف ایدر . زیرا ولتر ائکینیی قاترینه طرفندن مجلوب اولمغله روسلری اوروپا اقوام مدنیسه نه ترجیح یولنده نشیدر تنظیم ایتدشدر . (لطایف)
(۱) فابیوس ، لوسیوس قدیم روما . لیلردن ایکی شخص مشهورک اسمی در . لسا . نمزده علی ولی دینلیدیگی گمی آنلرده ده بو مشهور اسملر موضع مثله ایراد اولنور .
(۲) روغانوس . قدیم روما جنراللرند . ندر . قبل المیلاد ۲۶۷ و ۲۵۶ ده ایکی دفعه ریاست جمهوره نصب اولندی . ائکینجی ریاستنده قرطجه لیلر ایله محارب و غالب اولدی . لکن مصالحه نك شروطی مذاکره اولنورکن آنسزین هجوم ایله عسکری بوزلدی و کند . یسی تونشده اسیر دوشدی . و بریدیکی سوز

اهالیسندن و بوجهتله اجانبیدن عد ایدوب قرطجه لیلردن بریسی کندینه امر ایتدیکجه (سنا) ده بولمغه راضی اولمدی . و کندینک موتدن خلاص ایدلمسنه تنزل ورغبت ایتوب رأینده مصر و غالب اولدی . و اشکنجه لره هلاک اولمق ایچون مظفرانه قرطجه عودت ایلدی . ظن ایدرم که شو بزم طانیذلغز آدمدر ایله بو مثالش چوقلق مناسبتی یوقدر .

اسپارته لی (پدرات) اوج یوز اعضادن ترکیب اولنه جق بر مجلسه کندینک انتخاب اولغسی ایچون میدانه چیقدی و قبول اولغدی . عودتنده « اسپارته ده مجلس اعضاسندن اولمغه بدن الیق اوج یوز کیمسه ده وارمش » دهرک اظهار مسرت ایلدی . بن بوفعلنی صدق و اخلاصه حمل ایدرم ؛ زیرا او یله ظن ایدلمکه شایاندر . ایشته ابن وطن بودر .

اسپارته لی بر عورتک بش اوغلی بردن سفره گتمش ایدی . کندیمی حربک نتیجه سنه دأثر حوادث بکلردی . بواشاده اسپرلردن بری شهره گلدی . عورت دتره ره رک آندن حوادث صورتی .

— سنک اوغللرینک جمله سی وفات ایتدی .

— بهی خبیث بن سکا آنلرمی صوریورم . حربدن نه خبر ؟

— بز مظفر اولدق .

او والده بونی ایشیدنجه همان عبادتخانه یه قوشه رق معبودینه حمد و ثنا ایتدی . ایشته بنت وطن ده بودر .

شول کیمسه که آهنگ مدنیت ایچنده ایکن حسیات طبیعه نك محافظه قدمی داعیه سنده بولنور؛ نه استدیگنی ییلز دیمکدر . زیرا کندیمی کندی نفسیه دائماً تضاد و خلافتده و میلان طبیعیسی ایله وظائف مدنیه سی آره سننده حیرته قالدق نه انسان طبیعی، نه ده بن وطن اولور . وایکی طرفکده ایشنه یرامز . بو کیمسه زمانغر انسانلردن بر فرانسز، بر انگلیز، بر پارسلی اولور . یعنی هیچ بر شی اوله مز . بر انسان بر شی اولمق و کندیمی کندی اوله رق دائماً بر اولمق ایچون سویلدیگی گبی، یایمق و یایه جنی شی ایچون دائماً قرارلی بولمق و یایمغه آجیقندن

آجیغه تشبث ایتک و علی الدوام آنک اوزرنده ثابت اولق لازم در . بکلرم که بگا بویله بر شخص معجز گوسترلسون . تا بیله یم که بو آدم انسانیدر؛ یوقسه ابن و طمیدر . هم او، هم بو اولق ایچون نصل ایدیور؟

بالاقتضا مخالف اولان بو نسنه لردن ایکی مخالف نظام شکلی میدانه گلور، بری عمومی و مشترک، دیگری خصوصی و شخصی عالمدر .

تربیه عمومییه دائر بر فکر حاصل ایتک استرمیسکتر ؟ فلاطونک ره بوبلیق عنوانیله یازدیغی کتابی اوقویک . بو کتاب، مؤلفاتی یالکتر عنوانلردن محاکمه ایدن بمعضلرک زعمی گبی بولتیقهیه، یعنی فن سیاست ملکیه دائر دگلدر . بلکه تربیه اوزرینه شمعییه قدر یایلش مؤلفاتک الگ کوزلیدر .

بر شیشک و هم وخیال اولدیغنه حکم اولغق استنبجه فلاطونک (نظاماتی حاوی اولان) بو کتابی یاد اولنور . اگر (لیکورک) (۱) یایدیغی نظاماتی موقع اجرایه کتورمیوبده یازوب برافش اولهیدی . بن آنلری فلاطونکسکندن زیاده اوهمام

قوانینتک خلاصه احکامی بین الاهالی مساوات کامله ایله برابر فتوحات اولمقزین برملت مسطحه تشکیلندن عبارتدر . مقصد اولک حصوایچون اراضی بی مقدار معین اوزرینه خاته باشنه تقسیم ایدر . بومقدارک تفریق ، تنقیص ، تزیید اولغی ممنوعدر . آلتون وکومشی غایت منفور عد ایدوب مسکوکاتی تیموردن ضرب ایدر . طعامی جماعت ناسله بدرر . تربیه بی عموم اوزره ویرر . ایکنجی مقصده وصول ایچوند ره تربیه عمومییه حرب وضره یرایه حق صورته ویرر . کنجلره علی الدوام ادمان ایتدیرر، قوت و سرعترلری تزیید ایدر . عن اصل اسپارته لولری صنایعه اشتغالدن منع ایله صنایعی اسرایه تخصیص ایدر . هیئت حکومت ایکی رئیس، بر سنا، برده جمعیت اهالییدن مرکب اولهرق حکمدارلر سناتک رئیسیرلدر . تشویقات مذهبییه ، حق تقدم ، قوانین ، اداره عسکریه آنلره عامددر .

(۱) لیکورک اسپارته حکمدارلردن برینک برادریدر . قبل المیلاد ۹۰۰ ده طو- نمشددر . کرید ، مصر ، آسیا طرفلرندره برمدت سیاحت و اقوام مختلفه آرمه سنده مرعی اولان قوانینه حصر نظر دقت ایدرک وطننه عودتنده اهالی ایچون بر قانون تنظیمه غیرت ایلدی . فقط خلقک بر قسمی قانونی قبول ایتک استمدیگندن ظهور ایدن عربده- ده لیکورکک بر کوزی چیقمشیدی . لیکورک فرط حلمندن رشعی دیمبوب، فقط کنندیسی عودت ایدنجهیه قدر قانونینک معتبر طوتلیسی حقنده اهالییه بمن ویردیره رک سیاحت بامیله چیقدی؛ بردها عودت ایتدی . اهالی ایسه کنندیسنک عودتنه انتظاراً بالجبورییه ایتد- کلری بمنیه رعایت و قانونی اوزره حرکت ایتکله مرور زمان ایله قانون یرلشوب قالدی . او قانونک سایه سنده درکه ، اسپارته لیلر اقوام یونانیه ایچنده سرفراز اولمشلردر . لیکورک

وخیالاتدن عد ایدردم . فلاطون قلب بشرک تصفیہ سنه چالشمش ، لیکورک ایسه
آنی حال طبیعیسندن چیقارمشد .

تربیه عمومیه شمعی موجود دگلدر . و بوندن صکره اولمسیده ممکن دگلدر .

بن شوگونچ صورتده اولان مکاتب عمومیه لره تربیه عمومیه نظریله باقمه مام . (۱)
خلقک تربیه سنیده حسابیه قویم . زیرا بو تربیه ایکی نتیجه مختلفه تعلق ایستدیگی
حالده ایکسینده واصل اوله مز . بو تربیه انسانلری ایکی قات یایمقدن بشقه ایشه
یرامزکه . بونلر بسبتون سائر انسانلره مربوط گئی گورندکلری حالده علاقهلری ،
فقط نفسلرینه منحصردر . آنجق بونمایشلر آرتق هرکس بیننده مشترک اولمغله
کیمسینی آلدانه مزلر . بونلرک هبسی یهوده امکدر .

ایشته بو تضاددن بر تضاد تولد ایدرکه ، بز آنی متصل نفسمزده تجربه ایدرز .
بزی برطرفدن طبیعت ، بر یاندنده انسانلر بشقه بشقه یوللره چکوب گوتوردکلرندن ،
بز بو مخالف سوق و تحریکدن مرکب بر صورتیه متابعته مجبور اولورزکه ، بزی نه
اوتکی ، نهده بریکی نتیجه دن هیچ برینه ایصال ایده بیلور . بو وجهله مدت عمرمز
تردد و تحیرله کچوب هنوز کندیمزی کندیمزله توفیق ایتمکسزین و گرنک نفسمزه ،
گرک سائرلره بر خیرمز اولمقسزین مدت حیاتیه مزی اکمال ایدرز .

شمعی برده تربیه ذاتیه ، یاخود طبیعیه قالدی . آنجق یالکز کندی ایچون

(۱) چوق مکتبلرده و خصوصیه پارسک
عموم مکاتبنده سودیکم و حرمت ایستدیکم
معلر واردرکه آنلر اصول موضوعیه اتباعه
مجبور اولمسلر تربیه شبابه یک قابلیتیدرلر
ظن ایدرم . بونلردن بریسی اصلاح معارفه
دائر برلایجه تصور ایستدیکندن آنک نشرینی
اودانه توصیه ایدرم . فنانلک ازاله سی چاره سی
اولمدینی کوریلوب ماملردرکه اصلاحه یاقولور .
(مؤلف)

اوامر حربیه ایله عقد صلح و معاهده اتفاقیه
۲۸ کشیدن مرکب اولان سنا تورلره را .
جعدر . جماعت اهالی ، مملکتک اعقل و اصللرندن
مشغب بر مجلس اولوب ، تعیین حکام ایله ویرکو
توزیمی و قوانینک قبول وردی دخی بو جماعته
مفوضدر . بو وجهله حکومت اوج الدله اولمغله
هانکی طرف آغر کلوب اعتدالی بوزه جق
اولسه دیگر ایکسی در حال تعدیل ایدرلر .

تربیه اولمش بر کیمسه آخرلی ایچون نه اولور ؟ اگر ممکن اولوبده تربیه دن مقصود اولان ایکی نتیجه برلشدیرله بیلسه ، آنک نفسنده کی تضاد ازاله ایدلمش و او تضادک ازاله سیله آنک سعادتنه حیلولت ایدن بر بیوک مانع قالدیرلمش اولور . بو کیمسه نك حالی تفهم و تقدیر ایچون آنی تربیه ایدلدکن صکره گورمک ، اومیل و آرزولرینی و ترقیاتی نظر امعاندن کچورمک و خطوه بخطوه آرقه سنده طولشقی کر کدر . خلاصه انسان طبیعی فصل اولور آگلاملیدر . بو کتاب اوقوندقن صکره تحریات مشروحه ده بر قاج خطوه ایدرو کیدلمش اولور ظن ایدرم . بویله بر نادر انسان یتشدیر مامز ایچون نه یایامز لازمدر ؟ شبهه یوق یق جوق شی بوده هیچ برشی یابلسنی منع ایتمکدن عبارتدر ؟ چونکه هر نه زمان روزگارده قارشو کیدمک اقتضا ایدرسه اولطه اوریلور ؛ لکن دگر زورلی اولوبده یرنده طوردمق استیلورسه دمور آتق لازم گلور .

ای کنج قبودان ! بصیرت اوزره اول که الکن ریسمان سلامت قاجسون ، یاخود تیمور سوریمسون ، و سنک خبرک اولدن سفینه یولدن چیمسون !

اصول مدنیه گوره هر شخصک بر موقع معینی بولنه جفتدن آنده هر انسان کندی موقع مدینسی ایچون تربیه اولملیدر . اگر بر شخص تربیه اولندینی موقع مدیندن خروج و انحراف ایدرسه هیچ بر ایشه یرامز . چوجفک خصم و اقرباسی که چوجنی بیودیکی زمان بر موقع مدنی ایچون تخصیص ایتشلردر . ایشه تربیه نك فائده سی بو تخصیصه بخت و طالعک موافق اولدینی درجه ده در . اولمدینی تقدیرجه تربیه مضردر . از جمله تربیه نك الفا ایده جکی افکار و عقائد واهی و مضرتی کفایت ایدر . اسکی مصر اصولجه اوغل باباسنک یرینی طومتفه مجبور ایدی . بو صورتجه تربیه نك هیچ اولمزه بر نتیجه معینه سی واردر . اما بزده مواقع و مراتب یرنده طوروب ، یالکز انسانلر دکشدیکندن ، اوغلانی کندینه خلف اولق ایچون تربیه ایدن کیمسه لردن هیچ بری آنی بویله یتشدیر مکله کندی علیهنده چالشمایغندن امین دگلدر .

لکن اصول طبیعیه ده جمله انسانلر مساوی اولقله ، آنلرک جمله سنده استقبال

ایچون اولان خواهش و آرزو انسانلقدرد . وهرکیم که بو آرزو اوزره گوزل تربیه کوروب یتیشور ؛ انسانلغه تعلق ایدن وظائفی اجراده قصور ایده من . بنم تربیه ایده جگم چوجق ؛ کرک سیف ، کرک قلم ، کرک مذهب امورندن هانگیسی ایچون تخصیص اولنق استنلورسه اوراسی بنم وظیفهم دکلدر . اقرباسنک تخصیصندن اؤل طبیعت آنی انسانجه یشامغه دعوت ایدر . بن آکا یشامق صنعتی اوکرده جگم . بنده تسلیم ایدرم که چوجق بنم المدن چیقیدینی زمان نه عالم ، نه عسکر ، نه ده پایاس اوله جقدر . هرشیدن اؤل انسان اوله جقدر . و بر انسان ایچون نه اولق ممکن ایسه اقتضاسنه کوره دیگری قدر اوده اوله بیله جقدر . وارسون مقتضای بخت و طالع آنک موقعی نه قدر دکشدره بیلورسه دکشدرسون ؛ او دایما کندی موقعنده طوره جقدر .

بزم بختیز حالت انسانیه اوزربنه در . بزدن هرکیم عمر انسانینک ایولکلربنه ، کوتولکلربنه کرکی کبی تحمل ایده بیلور ؛ بنجه او کیمسه اک گوزل تربیه کورمشدرد . بوندن ظاهر اولور که اصل تربیه قواعد و اصولده دکل فعلاً اجراده در . بز یشامغه باشلانجه اوکرنگه ده باشلارز . بزم تربیه من بزمه برابر باشلار . و برنجی تربیه جیمز سود آنامزدرد . تربیه لفظنک اسکیلر بیتنده بزم ویردیگمزدن بشقه بر معناسی وار ایدی که ، ماده غذا دیمک ایدی . (وارون) (۱) دیر که : « سود آنا بسلر ، لالا تربیه ایدر ، خواجه اوکره دیر . » بوجله دایه ، لاله ، خواجه بشقه شخصلر اولدینی کبی ، بسله ، تربیه ، تعلیم دخی بشقه بشقه شیلردر . لکن بوفرقت یا کیش آکلاشیلور . و چوجق لایقيله اداره اولنق ایچون یالکتر بر رهبره تابع اولمیدر .

ایمدی نظر منی تعیم ایده لم ؛ و تربیه منی التزام ایتدیگمز شا کرده بر صورت مخصوصه یرادلش و عمر انسانینک قابل اولدینی هر درلو قضایه حاضر لنش

(۱) بواسطه روماده ایکی عالم ذات کلشدرد . برسی قبل المیلاد ۱۱۶ ده تولد ایدرک بش یوز جلد تألیفاتی واردرد . دیگری بر شاعر مشهوردر که میلادن ۸۲ سنه اؤل

نظریله باقلم . چونکه اگر انسانر بولندقلری بلدهدن آیرلیه جق حالده طوغسلر
و بتون سنه ، فقط بر موسمه گذران ایتسه و اگر هرکس قدرت مالیه سنه اصلا
دکشمیه جک صورتده بل باغلاویه بیلسه ، خلقک شمدی قوللانیدیغی طریق تربیه
بعض جهتله ایو اولوردی . زیرا چوجق معین اولان موقعنه گوره تربیه گوردیکی
واو موقعدن چیقمدینی جهتله دیگر بر موقعک اویغونسزلقلرینه اوغرامزدی .
لکن انسانلره متعلق شیلرک تحولاتنه و هر ساللده هر شیئی آلت اوست ایدن شو
عصرک افکار مضطر به و محرکه سنه نظر اولنجه ، بر چوجنی گویا او طه سندن هیچ
چیقمیه جق و اطرافنده کی خدمتکارلر هر زمان برابر بولنه جقلر کی بر قاعده ایله
تربیه ایتمکدن زیاده بر عقلسزلق دهامتصور دکلدر ؛ بویله بر تربیه آلمش بر زواللی ،
بر یوزنده بر خطوه یوریه ، یا خود موقعندن بر درجه تنزل ایتسه غائب اولور .
بودخی آکا زحمته آلمغنی او گرتمکله اولماز ؛ بلکه زحمتی طویغنه ادمان ایتمکله
اولور . چوجنی وقایه ایتمکدن بشقه بر شی دوشمنزلر ؛ بویسه کافی دکلدر ؛ بلکه
بیودیکی زمان کندینی وقایه و صدمات دهره مقاومت ایتمکی و ثروت و فقره قارشو
طیانغی و (اسلانده) بوزلرینک یا خود (مالطه) آله سنده جایر جایر یانان قیالرک
اوزرنده بولنسه دخی یشامنک یولنی او گرتلیدر . اما چوجق اقلسئون دیو سز
یهوده احتیاط ایدرسکز . اولمک چوجغک شاننددر . و اگر آنک موتی سزک
اقدامکزدن حصوله کلمزسه او اقدامات یرینی بولمامش دیمک اولور . آئی
اولمکدن منعه جبالامقدن زیاده لازم اولان یشاتغه جبالامقدر . آنجق یشامق ،
فقط نفس آلمقدن عبارت دکلدر . یشامق ایشلمک و جوارح و اعضامزی و قوای
ظاهره و باطنه مزی و وارلغزی بزه حس ایتدیرن هر یریمزی یرلو یرنده استعمال
ایتمکدر . جوق یشامش کیمسه او دکلدرکه زیاده سنه لر صایمش اوله . بلکه
او کیمسه جوق یشامشدرکه حیاتی زیاده حس ایتمشدر . مثلا یرینی یوز یاشنده
طوبراغه گومرلرکه طوغدیغندن بری اولمشدر . بو شخص اگر کنجلیگنده مزاره
کیتسه دهام فائده مند اولوردی . شو شرطله که موتی زماننه قدر لایقیله ممر
اولمش ایسه .

بتون بزم عقل و درایت مز او هام رذیة و عقاید فاسده دن عبارتدر . توره و عادت لر من
بتون محکومیت و اضطراب و مجبوریتدن بشقه شیر دگلدر . مدنی اولان بر انسان
طوغار ، یشار ، اولور . هپ اسارت ایچنده در . طوغار طوغمز صم صیتی بر
قوندغه باغلار لر ، اولدیگی زمان دخی طاب طاره جق بر تابوته صقشدیر لر .
انسان صورتنده یر یوزنده یشادینی مدتجه دخی سلسله قوانین مدنیه ایچنده باغلیدر .
مسمومعه کوره بعض ایه قادینلر چوجق طوغدینی آنده قفاسی کوزل شکلده
اولق ایچون باشنی صیقوب دوزلتمک ادهاسنده بولنور لر مش . بوگاده تحمل
ایدیلوب سکوت اولنور . بزم باشلر من خلاق لم یزلك دست قدرتیله یابدینی کبی
اولنجه ایو دکلمشده ، خارجدن ایه قادینلر ، داخلنده فیلسوفلر اویدروب دوزلده
جکلر . [قاریب] (۱) قومی یاری یاری به بزدن بختیارد لر .

ژان ژاق روسو

(۱) قاریب آمریکا اقوام وحشیه سندن برقییله در . غایت جسیم البیه ، جسور ،
چالشقان ، جست و چالاک اولور لر . محاربانه آلدق لری اسیر لری اکل ایدر لر . پینلر نده
تعدد زوجات جاریدر .